

106, Tillsammans för barnens bästa

Startcitat

Det handlar om att hitta sätt att jobba för tidiga insatser för barn och unga och att det är någonting vi behöver göra tillsammans mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola och förskola. Så vi har jobbat med att ta fram en samverkansmodell för barn och unga i Sörmland.

Poddmusik

Lena Stenbrink

Hej och välkommen till FoU-podden. Det här avsnittet ska handla om projektet Tillsammans för barnens bästa. Det finns två tidigare avsnitt om det här projektet nummer 55 och 82, och nu när det har gått två år och hänt lite mer och följer forskningen har kommit lite längre så kommer vi prata om det idag. Jag som gör podden heter Lena Stenbrink och med i det här avsnittet är Lina Larsson, Osman Aytar, Nettan Candolf och Malin Sjökvist. Varmt välkomna!

Alla

Tack tack!

Lena

Vi börjar med att ni får presentera dig lite noggrannare.

Nettan

Ja hej, mitt namn är Nettan Candolf och jag jobbar på en enhet som kallas Läns-gemensamt regionalt stöd och där jobbar jag med Tillsammans för barnets bästa, vilket jag gjort sen 2021 tillsammans med Malin.

Malin

Hej, jag heter Malin Sjökvist och jag är processledare för Tillsammans för barnets bästa-utvecklingsarbetet i Sörmland och jag har jobbat här i dryga två år.

Lina

Jag heter Lina Larsson och jag är med i den här podden som en av två följeforskare i Tillsammans för barnens bästa.

Osman

Osman Aytar, följeforskare i detta utvecklingsarbete, annars docent i socialt arbete på Mälardalens universitet.

Lena

Som, jag sa, så ska vi prata om Tillsammans för barnens bästa och sen forskningen om det. Men ni kanske kan ta först lite kort? Vad handlar det här projektet om?

Nettan

Ja, tillsammans med barnets bästa startade 2021 som vi nämnde innan och det handlar om att hitta sätt att jobba för tidiga insatser för barn och unga och att det är någonting vi behöver göra tillsammans mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola och förskola. Så vi har jobbat i några år nu med att ta fram en samverkansmodell för barn och unga i Sörmland. Och nu alldeles i höstas så är den färdig så att vi ska fortsätta ett långsiktigt jobb att också börja jobba utifrån den här samverkansmodellen.

Malin

I bakgrunden av det här arbetet så började vi att titta på vad det var för behov vi såg i Sörmland för att barn faktiskt visar sig må sämre när vi jämför oss nationellt, både vad gäller psykisk hälsa och skolresultat och helt enkelt allmän hälsa. Så från början så tittade vi tillbaka och började undersöka vilka behov som fanns för att skapa bättre förutsättningar för att barn och unga i Sörmland ska bli välmående och få en bättre start och förutsättningar i vuxenlivet helt enkelt och då har vi ju pratat med ungdomar och vårdnadshavare. Vi har också pratat med människor som jobbar inom verksamheter som möter barn för att titta på vad man ser för utmaningar och vad vi skulle kunna göra förändringar inom. Och det som kom fram i de kartläggningarna helt enkelt så var ju att man såg att det behövdes bättre samordning. Men behöver tydligare veta vem man ska vända sig till, beroende på vad man har för behov av hjälp och stöd. Man önskar också att man har tydligare vägar in till verksamheter som man behöver hjälp ifrån. Och det viktiga som kom fram var relationer. Hur viktigt det är att ha trygga relationer och att man känner tillit och trygghet med den man faktiskt får hjälpen av.

Men också den här tydligare vägen för samarbetet. Så det var ju också mellan professioner som vi behöver se att det blir tydligare vägar där vi når varandra och faktiskt lättare och tidigare kan börja samarbeta och samordna oss kring barnet för att skapa bästa förutsättningar.

Lena

Lina och Osman kan ni berätta lite om forskningen kring det här projektet då, som ni gör?

Lina

Jo, vi har ju följt det här projektet sen det började och det är ju i en slags brytningstid och vi har publicerat en delrapport som handlar om arbetet fram till och fram för en modell om samverkan.

Osman

Man kan säga att vi kom in som följeforskare när man startade själva utvecklingsarbetet. Vi kom in i processen. Och sen första delrapporten fokuserade på själva initieringen av själva utvecklingsarbetet, och sen andra själva genomförandet och den tredje; delprojekt och piloter.

Senaste var delprojekt och piloter som handlar om de piloter som man startat i relation till utvecklingsarbete för att kunna se hur fungerar samverkan utifrån specifika områden och punkter och verksamheter.

Och sen metoden det var så att alltid vara med processen tillsammans med processledarna. Och interaktion till dialog, kunna ge forskningshjälp och samråda med varandra. Hur man kan göra processen bättre, vara med i styrgruppsmöten, övriga aktiviteter och sen komma med förslag och tankar under processens gång. Hur kan vissa saker förbättras under processens gång. Att komma med ett interaktivt, dialogiskt perspektiv i processen.

Lena

Men kan ni berätta lite om de här olika piloterna och projektet var de handlat om?

Lina

Det har funnits delprojekt som har svarat mot ett stort behov av insatser för barn med NPF och då handlar det både om barn med faktiska diagnoser, men framför allt barn som inte har diagnoser *än* men som har svårigheter i skolan utifrån problematik som kanske handlar om NPF och där har det genomförts piloter i tre kommuner i länet.

Och dem har vi följt upp, och sen så har det varit att man har testat delar av det arbetet som man har enats om att man ska titta på. Dels har man testat ett hjul för barnens behov som kallades Barnets bästa hjulet och det här har testats i två kommuner i länet och sen har man också utifrån ytterligare någonting som identifierades tidigare i projektet. Att det skulle vara bra ifall man utvecklade den fina samverkan som finns i familjecentraler till att omfatta fler barn än barn upp till sex år, så hade man en även en sån pilot.

Lena

Får jag bara fråga det här barnens bästa hjulet? Det ä alltså ett klistermärke och man pratar runt det?

Malin

Ja, det är ett samtalsstöd för att se på helhetsbilden av ett barns livssituation.

Lena

Och har ni fått fram några resultat och hur allt det här har gått?

Lina

Vi har fått fram resultat om hur det har gått. Och någonting som har varit gemensamt för de här NPF-projekten, som har varit projekt med tillförda medel, är att det har varit lite friare projekt än vad projekt normalt sett är, på gott och ont.

Det har varit på gott på det sättet att varje kommun själv har fått bestämma hur de ska använda resurserna och det har varit lite mindre på gott på det sättet att.

Man har inte haft några målsättningar från början, vilket har gjort att det har blivit omstarter, personer har bytts ut och det har varit svårt att se framgångar eftersom man inte har satt upp vilka mål man ska nå. Men vi har också sett massor av saker som har varit bra i absolut alla sammanhang.

Osman

Och det man kan se inom ramen för Barnens bästa hjulet, att man har gjort en hel del aktiviteter, bland annat gemensamma träffar med berörda professioner och verksamheter, men har spritt klistermärket, Vi har hört att en del har klistrat på dörrar och offentliga rum för att de ska veta, man anordnar föräldrakvällar o för att höja kompetensen för att det ska fungera för barnen. Och det ledde till att man har en del framgångsfaktorer som flera har sagt att det är korta vägar för samverkan och samarbete.

Och att ha personal med fokus på själva piloten, Barnens bästa i hjulet.

Och sen ha tillgång till processledarna tidigare Lisa och Nettan och nu Nettan och Malin. De uppskattas mycket som en framgångsfaktor.

Man kan se att även samtalen med barnen har förbättrats, dokumentera, följa upp och samsyn mellan verksamheterna har ökat också. Men men det var inte problemfritt alla dessa saker.

Tiden, då var det ett av det hinder som påpekats och risken att man säger att nu kommer en verksamhet till. Hur ska det bli med belastningen? Och problem med tajming och tålamod en del säger att det ska vara snabbt och med resultat att man måste ha tålamod också.

Och det är problemet med att det personbundet när personer slutar eller får nya uppgifter. Det blivit problem där.

Och sen svårighet att tränga sig in varandras verksamheter. Den ena sidan säger; jättebra vi får insyn i varandras verksamheter, men sen andra det kan uppfattas som en risk att tränga sig in i varandras verksamheter med tanke på känsligheten till integritet och sådant med tanke på Barnens bästa hjulet.

Lina

En annan sak som har varit gemensamt i alla de här samverkansformerna är att samverkan har utvecklats. Det har varit särskilt tydligt i NPF-projekten eftersom det avsätts medel för samverkan så att det har funnits socialtjänst, BUP och skolan ska samverka, men det har också varit utvecklingen av samverkan i familjecentralsliknande verksamhet och i Barnens bästa hjulet-piloterna. Så att det här att få dedikerat tid till samverkan ger ju bra idéer och bra förutsättningar att verka för barnens bästa.

Osman

Så generellt det som kom fram i intervjuerna var att trots att det från början inte fanns klara syften och målsättningar vad man skulle göra och inte göra, man hade fria händer, men ändå märkte man att samarbete på det här sättet har sina brister, men ändå skapar nya möjligheter att gå över gränser och komma in i verksamheter. Man kunde se över resurser, bristande resurser eller vad man kan göra tillsammans. Och det bidrar till mer förståelse framöver. Som vi kanske kan prata om senare hur det kan användas i vidare arbeten under implementeringen.

Nettan

Jag skulle också vilja hoppa in och säga att för oss som har varit med och utveckla den här modellen och då också fått en möjlighet att testa olika sätt genom att jobba med piloter. Det har varit väldigt givande, dels just att få testa utifrån de här behoven som Malin var inne på innan, men också att ha den här följeforskningen som följer med oss och tittar på vad har varit funktionellt? Vad behöver vi titta mer på? Vad vi behöver vi fördjupa långsiktigt för att också hitta saker i länet som vi kan jobba med långsiktigt tillsammans och inte slänga in något som vi har hört gott om, utan faktiskt se att det är funktionellt för oss i länet och det samarbetet har varit väldigt givande, tycker jag, på i vägen mot en modell.

Osman

Det jag tänker att man kan säga också, det är att utvecklingssamarbeten med följeforskning och sedan med tanke på och lika faser under tiden och sen man fortsätter, man har intressen man kan säga fram till modellen och piloter och sen modellen ska implementeras. Man kan sätta den tiden, det tålmodet, den kontinuiteten. Det kommer leda till att praxisen i Sörmland kan vara ett gott exempel för andra regioner. Andra områdena i fortsättningen. För man tänker inte bara börja processa och pricka av och sedan fortsätter och processledarna tänker behovet och följeforskning och sen att man ställer krav på varandras verksamheter, trots en del brister, hinder eller risker under processens gång.

Malin

Men sen tänker jag också att den här vinsten med att få ha dom här piloterna på vägen har ju verkligen varit att de är med och testat och formar och tittar. Vad är möjligt? Vad är inte möjligt att och få vara med i framtagnandet så blir det liksom en början av implementering redan från start. Nu när vi också har sett att flera av de här piloterna har resulterat i att vi faktiskt lagt in de arbetsätten i modellen och då har vi redan vunnit ett steg att dom är redan igång och har varit med och kan bli liksom talespersoner och visar på att det här verkligen är verksamt som till exempel det här Barnets bästa-hjulet och att man har sett så stora vinster med att börja se helheten i barnet och det är hjälpsamt för barn och unga också att kunna sätta ord på alla delar, hur alla delar i ett barns liv hänger ihop. Så det har varit väldigt, väldigt värdefullt med piloter.

Lina

Jag tycker också att det har varit väldigt roligt att jobba med representant, att det är så tydligt att jag och Osman i vår roll fått vara med i utvecklingsarbetet. När vi hade gjort ett utkast till den här delrapporten så fick vi träffa alla piloter och delprojekt för att vi skulle ha en dag tillsammans som vi planerade ihop alla fyra. Och den dagen blev ju också någonting som fick en fortsättning framåt i ert praktiska arbete. Så att det känns som att det hänger ihop och det är roligt, tycker jag.

Lena

Jag tycker det låter ju som det mesta har varit positivt. Har även tonen ute i verksamheterna varit att de tycker det här utvecklingsarbetet är positivt eller hur ser det ut?

Nettan

Initialt har det ju varit så att man har varit med och testat exakt som vi sa alldeles nyss med piloter. Man har fått varit med att ta fram någonting och kolla på vad är funktionellt och vad är det inte. Och då har vi utgått från dem som vill. Vilka vill vara med och testa? Då har man fått anmäla sig att jag vill vara med, och utifrån ett sådant synsätt har det varit en väldigt positiv ingång och det har varit väldigt hög motivation i att få delta. Så i skapandet har det varit väldigt positivt och det är klart det ibland är svårt så är det ju alltid, inte minst utifrån tidsaspekten. Det är svårt att ha tid med saker som inte ingår vanligtvis i ens uppgifter, men inställningen har varit god och motivationen hög tycker jag.

Lena

Vad kul! Då tänkte jag fråga igen då Lina och Osman, jag har ju sett er rapport och jag vet att det finns ett gäng rekommendationer där. Kan ni berätta om dem?

Lina

Vi kan ta varannan eller något. Då kan jag börja med stöd till ökad kompetens att ge pedagoger kompetensstöd i att hålla svåra samtal med vårdnadshavare och erbjuda handledning för lärare på flera ställen och höja och säkra kunskaperna om NPF är en rekommendation.

Osman

Och den andra handlar om tålmod för utvecklingsarbeten och fortsätta med otåligheten och tajming och sådana tålmod. Det viktiga aspekter och ibland säger man att de kommer gå snabbt och vi vill se resultatet, att kunna tänka att vissa saker kan ta tid. Man vill se resultatet och att ha tålmod och tajmingen och inte stressa är också en också en viktig aspekt.

Lina

Och i relation till det också att professionerna har tid att göra förändringsarbetet. De har tid till förändringsarbete. Så att det blir vad man hoppas att det ska bli.

Osman

Ja och sen rekommendation att ha goda relationer med föräldrar i aktiviteter, exempelvis föräldrakvällar uppskattas mycket se även till att sådana för de föräldrar hålls på en neutral plats. Platsen har betydelse.

Lina

Sen några som handlar om tydlighet att det går att följa dem på berörda nivåer så att beslut och ledningsstrukturer stämmer så att rätt beslut fattas på rätt nivå i organisationen och att det finns kommunikation emellan de olika samverkande organisationerna så att den med mandat och säga saker och ting på en viss nivå är den som ingår i samverkan.

Osman

Och sen att säkra samverkan genom gemensamma rutiner och avsatta tider med tanke på om man inte har tid för att kunna möta, träffa och så. Det kan vara bra att kunna ha bestämda rutiner och tid till utvecklingsarbete. Det är också en rekommendation som kom fram.

Lina

Och en annan är att prioritera kommunikationen i den egna organisationen; berätta att det pågår ett utvecklingsarbete så att om det skaver att det finns förståelse för vad det beror på.

Osman

Sen är en annan rekommendation är att ha tillräcklig dokumentation för att kunna nå och involvera nya människor, till exempel om någon grannkommun eller andra vill veta mer eller en verksamhet vill veta mer är det bra att ha tillräcklig dokumentation för att kunna sprida.

Lina

Och sen kontinuerliga mötesplatser mellan organisationer och en del finns ju i samverkansstrukturer, för skapar förutsättningar för relationer och tillit.

Osman

Och sen en avslutande rekommendation som gör det möjligt att för andra verksamheter i länet som inte har varit med i piloter och hotellprojekt kunna ta del av lärdomar och få komma till studiebesök eller få presentation av pilotverksamheten. Och det är viktigt att det kommer till användning för vidare utvecklingsarbete.

Lena

Ja, det var ett helt gäng det där. Men jag tänker många av dem känns ju som att de skulle kunna funka i vilket utvecklingsarbete som helst.

Osman

Ja. Och det och det ger potential att kunna nå ut i implementeringsfasen. När vi här uppe sen rekommendationer, en del blir användbara eller relevanta och kommer till nytta under implementering när man ska implementera själva modellen. Jag tror där finns mycket lärdomar och därför är det viktigt att man har tillgång till besök och varandras erfarenheter i samma region.

Lena

Men då går vi tillbaka till Malin och Nettan också. Så får ni berättar lite om vad som pågår och vad ni gör nu rent praktiskt nu och framåt.

Malin

Ja, vi har ju fått förlängt uppdrag och det innebär att vi också då nu ska finanserna som stod för implementeringsarbetet som ska pågå under två år med stöd av mig och Nettan då. Och vi jobbar ju på den här länsnivå, så vårt stöd finns ju på länsövergripande nivå och stötta ut mot lokal nivå. För sen på den lokala nivån behöver ju man organisera sig hur det passar och hur verksamheten ser ut där för vi har ju nio kommuner och en region och det ser olika ut i olika storlek och vad det finns för olika verksamheter som behöver lokalt göra sina anpassningar till implementeringsarbetet.

Nettan

Så en stor del av vårt jobb nu är att vara ute på mycket informationsinsatser. Så information. Vad är den här samverkansmodellen? Vad innebär den och också att skapa tillfällen att mötas

mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård och skola förskola och kunna workshoppa tillsammans exempelvis och utveckla den lokala implementeringen tillsammans.

Lena

Men om vi tittar på då, hur ser det ut idag i verksamheterna?

Malin

Som vi lite nämnde i början utifrån de behoven vi såg i Sörmland så har vi ju en del utmaningar kring hur våra barn och unga mår i Sörmland. Men vi vet också att det är jättemånga människor och medarbetare här ute som jobbar otroligt flitigt för att göra det bättre för våra barn. Men just det här att vi liksom får ihop verksamheten, alltså att vi börjar samarbeta, samverka, känna till varandra och ha bättre tillit och tillgång och vägar till varandra så är det någonting som vi ser kommer verkligen ge bättre kraft för det här arbetet och att vi kommer att få stora vinster för framför allt våra barn som det är till för.

Lena

Och sen har vi ju nämnt redan i många poddar. Det här med den nya socialtjänstlagen, att den är på gång också. Tror ni att det kommer göra någon skillnad också i ert område?

Nettan

Vi tänker att nya socialtjänstlagen kommer gå helt i linje med Tillsammans för barnets bästa, där vi i utvecklingsarbetet kollade just på med tidiga insatserna och vad kan vi göra förebyggande och tidigt i ett negativt skede och nya SoL är ju inne på samma linje att jobba med förebyggande, att jobba mer lättillgängligt och tidigt så att det kommer inte bli någon motsägelse på något vis. Utan det här kommer gå ihop och gifta sig ganska fint tillsammans.

Lena

Vad bra!

Osman

Men sen som en av deltagarna resonerar och säger att när det förebyggande och förändringen där arbete att det är att vi börjar se vingar och kraften rejält av vad förebyggande och främjande arbete har för effekt och också titta och kunna identifiera en workshop att kunskap stödja det förebyggande arbete för en gynnsam utveckling. Jag tror d huvudfokus i den nya socialtjänstlagen också är förebyggande i olika områdena, med psykisk ohälsa, barn och unga. Det är ett viktigt centralt område i fortsättningen.

Lena

Om det nu skulle vara så att man vill veta mer om antingen följeforskningen eller projektet i sig. Vad kan man hitta information om det?

Malin

Allt som vi beslutar och allt som är framtaget som stöd och material kring utvecklingsarbetet finns publicerad på vår samverkanswebb.

Osman

Och våra följeforskningsrapporter finns tillgängliga på www.fou.sormland.se.

Och vi kan säga att en process för lärarrik och har nytta även för forskning.

Vidare forskning om själva både interprofessionella arbeten och regionala utvecklingsarbeten och mycket lärarikt från forskningssidan. Det bidrar till nya tankar och väcker nya idéer. Och de

som är nyfikna kan kolla FoU i Sörmlands hemsida och det finns goda exempel från piloter och delprojekt.

Jag kan också säga ett exempel som jag brukar nämna i andra sammanhang också. En tjej som placerades i SIS och man frågar; hur mår du? Hur har du det? Och hon säger "ibland, känner jag mig som en blomma vid fönster och utan vatten." Ibland kan en sån beskrivning motsvara nästan några böcker eller artiklar, för att kunna förstå hur lidande kan vara i vissa sammanhang.

Lena

Men då så, det börjar bli dags att avsluta. Så är det någonting mer som ni vill tillägga.

Osman

Det här utvecklingsarbetet har goda potentialer vara ett gott exempel för att andra regioner i Sverige eller regioner eller kommuner som har intresse för liknande verksamheter.

För att få lärdomar, erfarenheter och kontakta regionen och kunna få mer information? Jag tror det är en viktig aspekt för vidare spridning också.

Nettan

Jag skulle också vilja tillägga att när vi är inne på barn och unga också som ungdom fyller man 18, men ofta går man i skolan fortfarande. Man kanske har exakt samma behov av stöd som man hade när man var 17 och av den anledningen finns det till utvecklingsarbete som heter Tillsammans för unga vuxna där vi jobbar för att inte heller få glapp vid 18 års åldern och hur kan vi göra det så tätt ihop lappat som möjligt så därför söker vi samarbeta så mycket som möjligt också.

Man kan få information om Tillsammans för unga vuxna också på samverkanswebben och där kan man också hitta en länk om man vill delta på webinarium som vi kommer ha lite då och då, dels nu i maj men även till hösten, så kan man få information i ett sådant sammanhang. Allt sånt hittar ni på den sidan.

Malin

Det här utvecklingsarbetet är ju också en aktivitet som ligger med i Sörmlands färdplan för omställningen mot en nära vård och i linje med att nå vår målbild för närvård i Sörmland.

Lina

En sak som ur följer forskningsperspektiv är relevant att säga är ju att jag och Osman ska fortsätta följa det här utvecklingsarbetet under de kommande åren. Alltså hur implementeringen går till. Nu har vi ju följt vägen fram till en modell och hur är det när det går ut igen i länet? Vad kommer hända då?

Lena

Då om ni känner er färdiga så får vi ta och avsluta för den här gången och säga, tack så jättemycket för att ni var med. Och till dig som har lyssnat så vill jag säga tack så jättemycket för att du har lyssnat och ha en toppenfin dag. Hejdå!

Poddmusik



